

Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél „ . . . 2 frt 50 kr.
Negyed „ . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legjutányosabban számíttatnak.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Rochus-utca 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adatkak vissza.

TÓTH KÁLMÁN.

Aligha van valaki városunkban, aki a czím olvasásakor megilletődve, egy megnevezhetlen, változó érzet által uralva nem lenne. Tóth Kálmán, a koszorus költő, városunk szülötte már negyedik éve lakja a temető mélyét; már negyedik éve szűnt meg dobogni a mindig nemes és ádvös ezélté küzdő szíve, már negyedik éve annak, hogy a nemzet jelesei vele is megfogytak, betölthetetlen űrt hagyva ott, hol tündökölt, hol hírnevét szerezte, hol ismerté, szeretté és kegyelté lett.

Már némileg felszáradt a könyvszemeinkben, melyet halála esalt ki. Felszáradt, de nem apadt ki a veszte feletti fájdalom előidézte könyzápor. Nem apadt ki, mert kiapadnia nem szabad; igaz ugyan, hogy a kor szelleme, hamar

feledni; de Tóth Kálmánt, ki testestől lelkestől a miénk volt, felejtetni bűn volna.

Koszorus szülöttünk mindig szívén hordta városunk és annak polgárainak érdekét, azért őt a feledés fátyolába burkolni a nemesen érző szív nem engedheti.

Mint a villám, futotta be a gyász-hír városunkat, mikor a szerelem költője, városunk büszkesége Tóth Kálmán nemes lelke megszűnt működni. Minden arezon a megilletődés, minden kebelben a fájdalom bizonyos neme dult, elhunyt jelesünk veszte felett.

Hetekig csak e katasztrópháról folyt a beszéd, mely bennünket ért; mert Tóth Kálmán sirba döntével városunk egyik büszkeségét láttuk a fagyos rögök alá vonulni, honan nincs ébredés — csak a megsemmisülés.

De nem csak mi, hanem az egész ország gyászt öltött magára. Valóban,

nem csak mi, de az egész nemzet vesztett Tóth Kálmánban.

Nézzünk szét Kárpátoktól az Adriáig, nem tapasztaljuk-e azt, hogy Tóth Kálmán nevét mindenütt ismer-ték, ugy a salonokban, mint a pörkunyókban, mindenütt tudtak lelkesedni dalain, mindenütt, mint a szív, a szerelem költőjét ünnepelték és tisztelték.

Vagy tekintsünk szerte most a nemzet felett, most, midőn bizonyosságát adjuk, hogy Tóth Kálmán emléke él közöttünk, hogy a korszellem daczára is kegyelettel őrizzük nevét és emlé-két, sőt azt az utókor számára is fenntartatni akarjuk, midőn szülőházát emléktáblával jelöljük meg, nem azt tapasztaljuk-e, hogy mindenütt élénken foglalkoznak városunk nagy szülötte Tóth Kálmánnal.

▲ főváros, a vidék hírlapjai mind az ünnepélyel foglalkoznak; reminescentiákat közölnek életéből, szóval az

egész ország figyelemmel kíséri Tóth Kálmán emlékének megőrkítése iránt folytatba tett mozgalmakat.

Vagy visszatekintve arra, midőn határozatba ment, hogy Tóth Kálmán-
nak itt Baján szobor állíttassék, s e végből aláírási ívek bocsáttattak ki, nem azt láttuk-e, hogy az egész nemzet hozzájárult filléreivel, hogy Tóth Kálmán emléke szobor által örök időkre fenntartassék.

Mindezek Tóth Kálmán nagysá-gáról tanuskodnak.

Nagynevű szülöttünk neve a magyar parlament emlékkönyvében is örök betűkkel van megírva, mert ő volt az, ki a hírlapbélyeg eltöröltetését a parlament elé vite, azt csakugyan keresz-tül is vitte a művelődés terjesztését egyedül előmozdítható hírlapirodalom javára és emelkedésére.

Hisz csak a hírlapbélyeg eltörölése óta lenet hírlapirodalmunkat szoba hozni;

TÁRCZA.**Tóth Kálmán emlékére.*)**

(1831 — 1881.)

Magasztos a dalköltő hivatása,
Akár világra szólón zengedez,
Akar egy nép, egy nemzet szük határa,
Fölkent dalának méltó tárgya lesz!
Annak homéri hangja a világra,
A honhatárig terjed el ezé;
De egykép mindkettő dalának árja
Az égől leletett szíverzetté.

Világra szól Homér, Byron, Petrarka,
Csodásan megpendítve lantjokat,
S ez őket fölsten gyánant imádra,
Bámúlja meg az égi hangokat;
De lám a honi ő is oly szívdobogva
Hallgatja lelkes honföldalokat;
Hisz ez dalaival őt szíven ragadja,
Midőn dicőit nemzetet, hazát.

Hazánk egyik lángelku dainokáról
A lant szaván óhajok szólni ma:
Ki ne ismerne őt gyújtó daláról,
Mely ajkán, mint a szirt, ridog vala,
Ha zengé a hazának most'ha sorát;
De mint virágkehely szép reggelen,

*) Szülőházának emléktáblával való megjelölése alkalmából Baján, 1884. szeptember 21-ik napján.

Ha szellő lágy fuvalma lengi azt át,
Oly édes rajza a honosorletem ?!

Ez istenérzet vitte őt csatába,
Honvédelemre kelve bajnokul;
Az elhült hősekkel együtt csatára —
Reszjek imár szentelt hant borul!
A honvédelmi tabort nem vitéség,
Honarulásnak büne törte meg;
Vitégség volt tanuja, Isten és ég,
Miként állított el a magyar sereg!

Ekker kesergő honfák s leányok
Vigasztalója lón merőse dala,
Hisszen armányok, aljas árulások
Miatl leroskadtt szegény haza;
Nem csak szelid vigasztalójs! Amde
Förig alkazott gögöt, cselázojnyot;
Kiféut kardel vala a toll kezébe,
Cautfa tové veio sek ellenét.

Sok ellenét ez ősi szép hasának!
Kik éhos falakként rátörtenek,
Verengő farkasok gyánant a nyájuk
Savát-javát okep ritkítva meg;
Élezalja volt az eles bád, a fent kes,
Mikkel kiirtá ő a rákénét,
Mely mint romboló vihar, dúló vész,
Emeszté fel a nemzet életét.

„Dolomí Mikó”-ja szembezállt merészen
Nagyok és gazdagokkal egyaránt;
Mint éber ő, mint bator hadi kősen
Allott leverni azt, mi sérti, mi bánt;
Savából érthetett a trón, a kormány,
A nép, az elhjómtt alattvaló,
Igaz s koldfátyolkepekot mutatván
Fei ott, hol nem vala elég a szó.

Majd gyújtó honfádra kelt i „Előre”
Riaszta föl e honnak jobbait!

Legyen kiki a nemzet bator őre,
Legyen mindenki lelkes honfi t!
Csak így leszen, csalhatatlan ermetényo
Költőszavának, hogy „Ki volt nagyobb ?”
Az legnagyobb, kinek tevékenysége
Közünk soha meg nem fogyatkozott!

A szerelem vadrózsáit megírva,
Vélok az érzelmenek tengerét
Kelté föl, és miként a kis paszirta
Az ébredő tavasz újjeletét,
Dalával hirdeté, hogy itt az élet
Akkor kecses csakis a örömetli,
Ha a kebel, a lángoló szíverzet
Rokoutelet a földön föllet!

Kedvencze lett a bejos nővilágak,
Megüchelve szígyötrelmeit,
Ha tán csánidott — amde hó dalúak
Csondászta tette nygöléseit,
Ha a szelid anygyló kedvesének
Kehébre édes-boldogan borult —
Csicseregve zengte a paszirta-ének,
A harmatvirágkehelyre hullt.

S ez éretőtar az édes jó anygylós,
Hisz meg a hant alatt is szereté;
Mint elszakadt vízcepp nde forraszhoz —
„Nem ad több ily anyát sem föld sem ég!”
Panzsá sokszor ő fájo kebellet,
Hisz meg a hant alatt is szereté;
Véperceiben ah, sem feledheté el!
Porában is áldottának hirdeté.

De mindez és elannyi élet-lódom
Nemus szívenek nem vala elég,
Sainpadra hozta alkotásit — álom
Helyett az életök mutatkozék:
A vig kedély szikrái pattogának,
Oly hű-híven tüközve vissza mind,

Mit nyujt az élet a kedélyvilágak
Furlangja s lagatag díval szarint

„A nők az alkotmányban” hirnének
Fénypontja: benne anyai s a jó;
A jó, mert ostorozó a gyöngöcségek
Számos fajtát — mind példaképe, való!
A társadalmi élet ferdeségit
Festvén, bünt ostoros, érejt dicőre,
Hogyan ne illetné elismerés it
Még őt, a honföldeltetés s babér ?!

De még inkább, ha a régmúltba néstünk,
Honnet a hőseket idézi fel,
Kiket a szinpadon mi élei értünk,
Diszítve vértanuk érejnivel.
S ha tán volt is hibájok, gyöngöcsök,
Hisz ő is, mint mi, gyarló emberek —
A lant szavára méltó volt érejnök,
A honhűségben rendeltetünk!

Ha nem csak a költészet égi fénye
Ragytta be tevékeny szellemét,
Szulotte földet híven képriszle,
Szolgáltá óhonának szent ügyét:
Az „átkozott madár” elhessegetve,
Bolygól menté meg hírlapját;
Ekep közlekenyebb s szabadda totte
A gondolat lenyegzött szarinyait.

De már bevégzem. Údv neked a dicőseég!
Fonhangoztatjuk e dicő helye;
Emléked el: költőnk i örökre egykep
Savunkban és szulotte földeden;
Mert szellemed e tereket belengt, —
De ádv legyen, Bajas, aszintan neked,
Ki bugzó volt emléket új jelezní,
Az méltón önmagát tisztelte meg.

Garay Alajos.

ÜZLETMEGNYITÁS.
The Singer Manufacturing Co. New-York (Amerika)

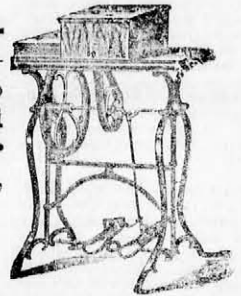
a világ legnagyobb varrógépgyáranak főgynöksége

Baján :

K R A U S Z I G N Á C Z

ur vezetésé alatt.

Az általános kedveltség, melynek **az eredeti amerikai Singer varrógépek** minden városban részesülnek, arra indított, hogy Baja város és annak környékén lakó tisztelt közönségnek ezen hasznos czikk megvásárlását **agyi raktárból** lehetővé tegyem, helyben, **Bódog-tér 430. szám alatt**, Polleman gyógyszerész ur házában,

NEIDLINGER G.

ezég alatt **egy valódi amerikai SINGER varrógépek lóraktárát** nyitottam.

Az eredeti Singer varrógépek legjobbak házi használatra, úgy szintén ipari czélokra, mint: szabók, cipészek, nyereggyártók, kalaposok, kárpitosok, stb. számára.

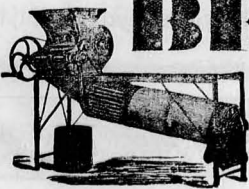
Ezen varrógépek minden eurpai kiállításokon első rendű kitüntésekben részesültek, és hogy annak megvételét mindenkinek lehetővé tegyem, minden árfelemelés nélkül, részlet-fizetés és öt évi jótállás mellett, gyári áron árusíttatnak el. — Ócska gépek becséreltetnek. — Teljes és díjmentes tanítás a vevők lakásán eszközöltetik.

Főtörökvésem mindig oda fog irányulni, hogy pontos kiszolgálás által a t. közönség teljes megelégedését és pártfogását elnyerhessem

NEIDLINGER G.

a The Singer Manufacturing Co. New-Yorki főgynöksége.

BROGLE JÖZSEF.

gép- és rostalemez-gyára

BUDAPEST gyár : külső vácezi-ut.
 Raktár : vácezi-körut 68.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon
 kitüntetett

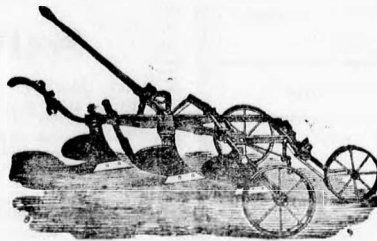
Trieur-jeit

váltható szitákkal.

Gabona tisztító-rostákat.

Tengeri-morzsolókat.

Lyukasztott és hasított lemezeket,
 malmok, mezészeti és technikai czélokra

járgány-cséplőgépeket

szabadalmazott

hármaskéket

közönséges és acél kéket

cséplőgép - lemezszitákat

gőzcséplő és járgánycséplőkhöz.

és minden egyéb gazdasági gépeket.

Továbbá e téren a legujabbat :

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3 án 17,567. sz. alatt szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága : 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kiló, ára 48 lrt.

Arjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve.

Ügynökség és raktár **Baján : Grosz Henrik és társánál** főuteza, 275. szám.